Газета издается на балкарском языке с 1924 года.

Интернет-версия: zaman.smikbr.ru

ЗАМАН

Геуюрге кюн, 2014 жылны 12-чи августу №№ 159-160 (19581)

Багъасы 20 сомду

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТИНТИУ

Правительствону жыйылыуунда Юрий Коковну буйрукълары къалай толтурулгъанларына къаралгъанды

КъМР-ни Башчысыны къуллугъун болжаллы халда толтургъан Юрий Коков аны буйрукълары къалай толтурулгъанын билир мурат бла Правительствону жыйылыуун бардыргъанды. Анда республиканы транспорт инфраструктурасы къалай жангыртылгъанына къаралгъанды. Санитар автотранспортну паркы эски болуп, толусунлай тозурагъаны себепли Нальчик эмда Бахсан шахарланы терк медицина болушлукъ берген станцияларына, ара район больницалагъа 60 энчи машина, ол санда 15 «Мерседес», «Форд», «Фольксваген» маркалы автомобиль алыргъа ахчаны 2014 жылны ноябрь айына дери мажарыргъа буюрулгъанды. Жылны ахырына дери он жангы троллейбус алыргъа, адамланы транспортда жюрютюню къорхъуусузлугъун кючлендирирге, качествосун игилендирирге белгилеседи.

Жыйылыуда Сабийлени бла жаш тёлюню чыгъармачылыкъларыны республикалы юйюн жангыртыу жаны бла ишле къалай баргъанларына да къаралгъанды. Бюгюнлюкде аны башы, терезелери алышындырыла турадыла, ал жаны жангыртылады, мекям саулайда санитар эпидемиология мардалагъа келиширча мадарла этиледиле.

Аны бла бирге школлагъа ремонт этиу да бошала турады. Аны тынгылы болгъанына бла къалгъанына Билим бериу,илму эм жаш тёлюню ишлери жаны бла министерствода къуралгъан энчи комиссия къарайды. Адиюхда 550 окъуу жери болгъан школну ачаргъа хазырланадыла. Окъуу китапла алыргъа республиканы школларына жыйырма миллион сом юлешиннгенди, ол а излемлени 85 процентин тутады.

Медицина болушлукъну качествосун игилендириуге, ол хар кимге да жетерча этиуге энчи магъана бериледи. Жылны ахырына дери дагъыда 38 фельдшер-акушер пунктну хайырланыргъа берирге, Терк районну Инаркой,Май районну Ново-Ивановка эллеринде врачлары болгъан амбулаторияланы ишлеп башларгъа белгиленеди. Исламей элде 1937 жылдан бери сюелген мекямны ичинде орналгъан амбулатория кёп да бармай алгъын колхозну правлени туруучу жангыртылгъан мекямгъа кёчерикди. Бусагъатда аны тийреси таландырыла турады.

Битеу бюджетлеге налогладан тюшген файданы кёбейтирге чырмау этген сылтаула, битеу болгъан онгланы не къадар толу хайырланыуну амаллары да сюзюлгенди. Анга быллай юлгю да келтирилгенди: сёз ючюн, рынокну къатында машинала туруучу жерден бир айгъа 500 минг сом тюшеди, налогга уа жаланда 50 минг тёленип къалады. Аллай болумгъа арталлыда тёзерге жарарыкъ тюйюлдю,деп чертилгенди кенгеше. «Тийишли закон барды, - дегенди Коков, Правительстону эмда Федеральный налог службаны КъМР-де Управлениясыны башчыларына айланып,-ма анга кёре ишлегиз, анга кёре кёргюзтюгюз кесигизни къатылыгъыгъызны».

Кенгеше къатышханла эл мюлк производствону къыйматлылыгъын кётюрюню хайырлы амалларын да излегендиле. 2015 жылдан башлап бёлюмде иги жанына уллу тюрлениуе этилирге керекдиле. Эл мюлк баш магъаналы бёлюмлеринден бири болгъан республиканы ол артыкъда магъаналыды. Ол себепден эллилеге болушуу, битимчиликни, малчылыкъны,фермерликни айнытыу жаны бла бир къауум борчла салынгъандыла. «Биз кертиси бла да айныргъа сюе эсек, эл мюлкню саулай къолгъа алыргъа керекбиз»,- деп чертгенди Юрий Коков.

Кенгеше бек алгъа тамамланыллыкъ социальный-экономика борчланы толтрууну башха онгларына да къаралгъанды.

КъМР-ни Башчысыны къуллугъун болжаллы халда толтургъанны эмда Правительствосуну пресс-службасы.

ТЮБЕШИУ

Властьны бла жамауатны араларында байламлыкъланы кючлендирир ючюн

КъМР-ни Башчысыны къуллугъун болжаллы халда толтургъан Юрий Коков Правительствону юйюнде РФ-ни Президентинде Граждан обществону айнытыу эмда адамны эркинликлери жаны бла советини члени Александр Мукомолов бла тюбешгенди. Ала республикада къорхъуусузлукъну жалчытыуну, право низамны кючлендириуню амалларын сюзгендиле. Ол санда журналист Тимур Куашевни ёлгенини сылтауларын билир ючюн, право низамны сакъларгъа органла не мадарла этгенлерине да къарагъандыла.

Юрий Коков, ол бек уллу бушуу болгъанын чертип, аны тинтиуге бек уста эм сынаулу специалистлени къатышдырыргъа эмда не болгъанын жиккиги бла билирге кереклисин къатлап айтханды. Ол дагъыда Александр Мукомоловну башчылыгъы бла бардырылгъан огъурлу жумушлагъа - белгисиз тас болгъанланы излеуге - Север Кавказда радикал ниетлени кенг жаяргъа умут этгенлени жолларын кесиуге ыразы болгъанын эмда не жаны бла да себеплик этеригин билдиргенди.

Ол кюн окъуна Александр Мукомолов КъМР-ни Экономика эм жамауат къорхъуусузлукъ жаны бла советини башчылары эмда правону къоруулаучу организацияланы келечилери бла тюбешгенди.

КъМР-ни Башчысыны къуллугъун болжаллы халда толтургъанны эмда Правительствосуну пресс-службасы.

БАЙРАМ

Къурулушчуланы сыйларын кёргендиле

Озгъан байрым кюн къурулушчула байрамларын белгилегендиле. Къууанчлы иш а профильли министерство тургъан юйде сыйлы къанганы ачыу бла башланнганды. Анда республиканы, РСФСР-ни эм РФ-ни да сыйлы къурулушчуларыны тукъумлары жазыладыла. Битеу да элли алты адам. Аланы араларында Къудайланы Шамиль, Мамайланы Магомет, Мызыланы Ханафий, Курданланы Солтан да бардыла.

Хаджиланы Юсюп саугъаланады.

Сыйлы къанганы ачыугъа КъМР-ни Правительствосуну Председателини биринчи орунбасары Уяналаны Казим, КъМР-ни къурулуш эм жашау журтла-коммунальный мюлк министри Анзор Тутуков, аны орунбасары Борис Балагов да къатышхандыла.

Андан сора къонакъла, къонакъбайла да жыйылыыла бардырылыучу залгъа келгендиле. Анда управлениянда ишлегенле, къурулушчула да олтуруп тура эдиле. Уяналаны Казим жыйылгъанланы байрам бла алгъашлайды. «Къурулушчуну усталыгъы жер башында бек огъурлуду эм бек кереклиди. Сизни кюлларыгъыз бла кёп журтла ишленедиле. Аланы араларында жашау юйле, тюкенле, кинотеатрла, театрла да кёпдюле. Бу министерство къуралгъанлы озгъан алтмыш жылны ичинде сизни байрамыгъыз биринчи кере белгиленеди.

Сёзсюз, ол тюз тюйюл эди. Ол терсликни тюзетир мурат бла жыйылгъанбыз бери»,-деп, Уяналаны Казим бир къауум адамны КъМР-ни Правительствосуну сыйлы грамоталары эмда бюсюреу къагъытлары бла саугъалагъанды. Аланы араларында «Ай-Би-Си» трестни генеральный директоруну Минги тауну тийресинде къурулуш ишле жаны бла орунбасары Хаджиланы Жюнюсню жашы Юсюп, Урванда жол ремонт-къурулуш управлениясы таматасы Шунгарланы Хасанны жашы Самат, чекленген жууаплылыгъы болгъан «Къабмалкъгипс» обществону генеральный директоруну орунбасары Гулийланы Шахманны жашы Барисбий да бардыла.

(Ахыры 2-чи бетдеди.)

Машук-2014

Форум сау жылны ичинде ишлеп турлукъду

8-чи августда РФ-ни Президентини Север-Кавказ Федеральный округда толу эркинликли келечиси Сергей Меликов «Машук-2014» форумну майданында СКФО-ну жаш активистлери бла тюбешгенди. Сагъат бла жарымны ичинде бардырылгъан ушакъ патриотизмни эм жамауат бирликни, билим бериу системаны айнытыу, саулай федеральный жаш тёлюню иш кёллюлюгюн кётюрюю темагъа аталгъанды.

«Машук» - ол ишни бардырлыкъ демингили кючдю. Ол кеси да быйыл иги да жангыртылгъанды. Белгиленгенича, анда алты темагъа айырып уллу магъана берилгенди («граждан башламчылыкъ эм политика», «информацияда алгъа этилген атлам», «юйретиуню эм билим бериуню келир заманлары», «экономика эм предпринимательство», «туризм», «искусство эм культура»). Ол а ырысхыны аялу хайырланыргъа онг берликди. Андан сора да, энчи проектлени коллектив амал бла тамамлауну конкурсларын бардырыугъа тюрлениуле кийириуде къолайлы башламчылыкъларгъа жол ачарыкъды.

«Машукну» сау жылны узунунда ишлеп турурча халгъа келтириуню юсюнден бизни оноуубузну сиз бюгюн къабыл кёрюрюгюзге ышанама. Ол билим бериуню, культураны эм дискуссияны майданы боллукъду,-дегенди Сергей Меликов. Дайым ишлеген жаш тёлю ара округну регионларында аллай форумланы ишлерин къурагъра башчылыкъ этерикди.

Полпред, жыйылгъанланы алларында сёлеше, алты жыл мындан алда 8-чи августда Юг Осетияда буюулу ишле болгъанларын белгилегенди. Сергей Меликов, ол кюнню юсюнден айта, Россей бир-бир къырлланы жууаллылыкъны жаш тёлюню арасында. Жаланда къыралны жанындан дайым къайгъырылулукъ болуп турса, жаш тёлюню иш кёллюлюгюн андан да бек ёсдюрюрге, жамауатны хайырына къуллукъ этерин жалчытыргъа къолдан келликди.

Аланы къурауну юсюнден сёз мындан бир ненча кюн алгъа РФ-ни Президентини СКФО-да толу эркинликли келечисинде Советни жыйылыуунда баргъанды.

(Ахыры 2-чи бетдеди.)

Айырыуда

Партияла эфир заманны юлешгендиле

Тюнене КъМР-ни Айырыу комиссиясында республиканы Парламентине депутатлагъа кандидатла бла тюбешиу болгъанды. Анда сайлаулагъа къатышхан политика партияланы арасында ала айырыучуларын кеслерини программалары бла шагъырей этерча телевидениянда эмда радиода хакъсыз эфир заман юлешиннгенди. Тюбешиуню Айырыу комиссияны башчысыны экинчиси Сергей Евтушенко бардыргъанды.

Эсигизге салайыкъ, КъМР-ни Парламентине депутатланы айырыу 14-чю сентябрьде бардырылыкъды. Бюгюнлюкде уа анга къатышырга тогъуз партияны эркинлиги барды, ол санда «Единая Россия», КПРФ, ЛДПР, «Яблоко», «Справедливая Россия», «Зеленые», «Родина», «Союз труда», «Патриоты России».

Законнга тийишлиликде хар партиягъа да кесини программасын кёргюзтюрча телевидениянда эмда радиода хакъсыз эфир заман бериледи - 30 минут. Аны саулайда бир жол хайырланыргъа неда, экиге бёлюп, 15-шерминутлукъ программала этерге онг барды.

Хар партияны да келечиси, конвертле чыгъарып, къайсы кюн сёлешириклерин юлешгендиле. Алай бла келир ийыкъдан республиканы телевидениянда бла радиода айырыу агитация башланырыкъды.

ТИКАЛАНЫ Фатима.
Сурат авторнуду.

Жазылыу

Хурметли жамауат!

«Заманнга» сиз 2014 жылны экинчи жарымына бир тюрлю сылтаула бла жазылалмай къалгъан эсегиз, халны тюзетирге онг барды. 25-чи августха дери бу жумушну тамамландырсагъыз, ана тилибизде чыкъгъан газетни 1-чи сентябрьден алып башларыкъсыз.

Жазылыуну багъасы:

тёрт айгъа-559 сом 92 капек
юч айгъа-419 сом 94 капек
бир айгъа-139 сом 89 капек

Бизни индексибиз - 51532

Тергеу

Автобус тохтаучу жерлени - тап халгъа

Нальчикни администрациясыны пресс-службасындан билдиргенлерине кёре, жер-жерли муниципальный властьла округну автобус тохтаучу жерлерине ремонт керек болгъаны бла къалгъанын ачыкълар муратда инвентаризацияларын бардыргъандыла.

Аланы кезиулеринде остановкаланы кёбюсюн жангыртыргъа кереклиги, шахар властьла бла бу ишлени тындырыргъа келишимле тауусхан предпринимательлени талайы уа алагъа салынгъан борчланы тамамламагъанлары баямланнганды. Алай бла бюгюнлюкде 188 остановканы болумлары тинтилгенди, аланы тийишлисича халгъа келтирирге бир миллион 380 минг сом къоратыргъа белгиленеди.

ХАБИБУЛЛАХЛАНЫ Зульфия.

Къурулушчуланы сыйларын кёргендиле

(Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.)

Ызы бла коллегаларын министр Анзор Тутуков алгъышлагъанды. «Сиз,-дегенди ол,- къыралны эмда хар адамны да ыраХатлыгъыны мурдорусуз. Ишигизни къалай тамамлагъаныгъызгъа кёре болады жамауатны жашау къолайы. Сиз сюеген

Министр Анзор Тутуков.

мекямла республикабызны бютюн ариу этедиле эмда аны айнытыугъа уллу кюч бередиле. Республиканы шахарларында бла районларында жангы производство объектлени, инфраструктураны къурауда сизни къыйыныгъыз уллуду. Профессионализмигиз, жууаплылыгъыгъыз, сайлагъан усталыгъыгъызгъа кертичилей къалгъаныгъыз республикабызны жылдан-жылгъа айбат эте барлыгъына ышанама».

Андан сора ол озгъан жылны жети айыны ичинде тамамланнган ишге шагъатлыкъ этген бир къауум шарт келтиргенди. 103,6 минг квадрат метр, ол санда 25 минг квадрат метр жерни алгъан тогъуз кёп фатарлы юй салынгъанды. Подряд ишлени ёлчемлери да иги кесекге ёсгенди эмда озгъан жылны бу кезиую бла тенглешдиргенде, 20 процентге кёбейгенди.

2014 жылны биринчи жарымына темирден болмагъан минерал затланы чыгъарыу 18,8 процентге ёсгенди. Экинчи Лескенде, Ташлы-Талада, Герменчикде, Бызынгыда эмда Матвеевский хуторда фельдшер-акушер пунктла, Огъары Жемтала, Кахун, Сармаково, Плановское, Куба, Котляревская элледе физкультура-саулукъ сакълау комплексле, Нальчикде 1-чи номерли шахар клиника больницаны алты къатлы жангы корпусу, Республикалы клиника больницаны хирургия корпусу, Бабугент элде школгъа бармагъан сабийлеге къыркъ жери болгъан учреждение, КъМР-ни Саулукъ сакълау министерствосуну «Онкология диспансерини» саусузла кеслерине кюндюз жатып бакъдыргъан бёлюмю да хайырланыргъа берилгендиле.

Андан сора да, Тутуков 2014 жылда къурулушлары тамамланырыкъ объектлени юсларинден да айтханды. Ала быладыла: «Нальчик» курортну маданият юйю, Музыкалы театр, Нартан элде физкультура-саулукъ сакълау комплекс, дагъыда мында эм Адиюх посёлкада школлагъа къошакъ мекямла, Анзорей элде саусузлагъа багъарча комплекс, Нальчик, Нарткъала, Прохладный шахарлада, Каменномостское, Жемтала, Огъары Курп элледе сабий садла, Къабарты-Малкъарны башха эллеринде да къыркъ фельдшер-акушер пункт.

- Быйыл кёп фатарлы 120 юйден 825 адамны кёчююрге белгиленеди. Бизни къурулушчуларыбыз къуру Къабарты-Малкъарда угъай, андан тышында да ишлегенлерин белгилерге сюеме. Сизни байрамыгъыз бла алгъышлап, багъалы къурулушчуна, кийик саулукълу, насыллы болуругъузну, ишигизден къууанырыгъыгызны, мындан ары бютюн бийик жетишимлеге жетеригигизни, тынч-ырахат жашау этеригизни сюйгеними билдиреме,- дегенди ол ахырында.

Ызы бла саугъалау башланнганды. Анзор Тутуков кеси Къурулушчуланы миллет биригиуюню сыйлы грамотасына тийишли болгъанды. Уяналаны Казим бир къауум адамгъа, ол санда «Ай-Би-Си» промкъурулуш трестни таматасы Виктор Поповичге, ветеранла Анатолий Бетугановха, Василий Кононюкга, Борис Олиговха башында сагъынылгъан организацияны «Къурулушда жетишимлери ючюн» деген орденин бергенди. Анга Уяналаны Хаджи-Муратны жашы Казим кеси да тийишли болгъанды.

«Ай-Би-Си» трестни генеральный директоруну орунбасары Хаджиланы Юсюп, технология бёлюмню таматасы Наталья Кузнецова, Къырал къурулуш надзорну департаментини башчысы Алим Жигунов, монтажниклени бригадири Сергей Кононов, «Фортуна» ООО-ну генеральный директору Руслан Эздеков КъМР-ни Правительствосуну сыйлы грамоталары бла саугъаланнгандыла.КъМР-ни Къурулуш эм жашау журтла – коммунальный мюлк министерствосуну грамоталарын эм ахча саугъаларын да кёп адам алгъанды. Аланы араларында «Ай-Би-Си» трестни ишчилери Гъзойланы Ислам, Жаболаны Алий, «АССО» ООО-ну прорабы Байсолтанланы Кязим, «Карат-Плюс» ООО-ну генеральный директору Чочайланы Тахир да бар эдиле.

Залда олтургъан къурулушчула.

Республиканы къурулушчуларын дагъыда профильли министрини орунбасары Борис Балагов эмда кёп жылланы Тырныауузда къурулушда жууаплы къуллукълада ишлеген, шёндю уа солууда болгъан Василий Кононюк да алгъышлагъандыла. Мусукланы Ибрагим а жаш къурулушчуланы атындан тамата тёлюге ыспас этгенди, аланы ахшы тёрелерин андан ары бардырыргъа сёз бергенди.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.
Суратланы автор алгъанды.

Форум сау жылны ичинде ишлеп турлукъду

(Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.)

Полпред сёзюню ахырында машукчуланы форум берген информация, методика, коммуникация онгланы не къадар толу хайырланыргъа чакъыргъанды. Ала юйлерине къайтханлай, жамауатны хайырына этиллик ишлени къолгъа таукел алыргъа керекдиле.

Жаш тёлю активистле Сергей Меликовха кёп соруу бергендиле. Аланы аламысы округну регионларында тынгылы профессионал билим алыргъа къаллай онгла болгъанларыны юсюнден эдиле.

Полпред бла бериу системаны игилендирирге себеплик этерик бир ненча баш пунктну белгилегенди. Аланы арасында преподаватель усталыкъны даражасын кётюрюу бла бирге, коррупция схемагъа къажау кюреш («диплом фабрикалагъа»), ишлеген окъуу юйлени тазалау, аны кибик билим бериуню шёндюгюю эм къыйматлы амалларын хайырланыу да бардыла. Былайда, Сергей Меликов белгилегенича, саулай округну бек баш окъуу-методика арасы болгъан Север-Кавказ федеральный университети битеу онгларын, ырысхысын кенг хайырланыу артыкъда бек керекди.

-Биз кесибизни башламчылыгъыбыз бла осуйлукъ этиу советни къауумуна округну битеу регионларыны башчыларын да къошханбыз,-дегенди полпред. Ол атлам билим бериуню шёндюгю проблемалы системасына регион властъла не къадар терен тюшюнюрлерине себеплик этерге тийишлиди.

Кенгеше къатышханла ниет жаны бла билим бериуню вопросларына да эс бургъандыла. Энчи белгилеп айтханда, тыш къыраллада дин жаны бла билим берген учреждениланы бошап Россейге къайтханланы жашауда орун табарларыны юсюнден сёз барады былайда. Сергей Меликов белгилегенча, аллай дин ахлуча, ууаз бергенле къыралда болгъан право маркдалагъа толу келишселе, алагъа алгъан билимлерине кёре ишлерге чырмаулукъ этерге керек тюйюндю. Алай дин къуллукъчуну къабын кийип, экстремист ниет жаргъа кюрешгенлени жоллары, сёзсюз, кесилликди.

РФ-ни Президентини СКФО-да толу эркинликли келечисини пресс-службасы.

Ачылыу

Дин ахлулагъа – ахшы саугъа

Эл-Тюбюнде жашагъанла жангы межгит къоллу болгъандыла. Энди анда бир жолгъа эллиге жууукъ адам намаз этерге боллукъду.

Межгит озгъан ыйыкъ кюн къууанчлы ачылгъанды. Сыйлы юйню аллында эртгенликден окъуна кёп адам шапалыкъ этип айлана эди, тиширыула локъумла, бёрекле этип, столлагъа саладыла. Арлакъда уа къазанлада эт бише. Жапмалада жашаулары келген эр кишиле, тиширыула да олтурадыла.

Эллиле бла бирге бу къууанчлы ишни белгилерге КъМР-ни Муслиймланларыны дин управлениясыны председатели Хазратали Дзасежев, «Мир» жандаурлукъ фонду генеральный директору Ахматланы Назир хажи, Абу Ханифа атлы институтну ректору Чочайланы Шарафутдин,Малкъар драма театрны артисти, чегемли жаш Бапыналаны Зариф, Лячинкъааны, Хушто-Сыртны, Яникойну иймамлары, Чегем районну администрациясыны келечиси да келгендиле.

Къонакъла, къонакъбайла да межгитни ичинде намаз къылып, ишлерин алай башлагъандыла. Назир хажи байрам сураны окъугъанды. Ол эллилени бу къууанчлы иш бла алгъышлап, аланы муратлары толгъанын, алагъа бек ариу эм бек иги ишленнген межгит саугъагъа берилгенин айтханды. Ары жюриюп, Уллу Аллахха тюз ниет бла къуллукъ этеригизге ийнанама, дегенди.

Хазратали Дзасежев Къуранда сураладан бирин эсге салгъанды. Анда былай жазылады: «Сен Аллахха чыпчыкъ юй тенгли бир орун ишлесенг, ол дуниянгда он санга уллу къала сюер». «Алайды да, бу огъурлу жумушну этген жаш да кесине Аллахдан, эллилеринден да ыразылыкъ тапханды. Мен ийнанама, бу юйде не заманда да мамырлыкъ, ырахатлыкъ болукъларына. Бизни динибизни буларгъа кюрешгенлеге жол бермей, игиликге юйренир жер болгъанына къууанырчады»,-деп,межгитни ишлеттген Кереметланы Алийханны жашы Азноргъа ыспас этгенди.

Къулийланы Ибрагим.

Къонакъла, эллиле да.

Чочайланы Шарафутдин да быллай жерде, къая эрнинде быллай межгит ишленир деб а кимни эсинде бар эди деп,сейирсинггенин, къууанганын да жашырмады. Элни администрациясыны башчысы Къулийланы Ибрагим а XIX ёмюрде бу элде акъ межгит болгъаныны юсюнден акъылман Къайсын кесини «Къыш да болгъан эди» деген назмусунда жазгъанын эсге салгъанды. «Аны уа кесини заманында Кереметланы Исмайыл салгъан эди. Бюгюнлюкде аны жууукъ адамы ишледи межгит»,-дегенди.

Эллилени дагъыда Яникойдан келген акъсакъал Хубийланы Ахмат хажи, ол элни иймамы Элеккуланы Хасан, Лячинкъаядан Леонид Кодзоков, Чегем районну хажиси Артур Дохов, «Ислам» газетни баш редактору Аккайланы Хасим эм башхала алгъышлагъандыла. Чегем районну администрациясыны башчысы Каншоуби Ахоховну атындан а Гелястанланы Борис сёлешгенди эм саугъа да бергенди. Ол кюн ары кёпле саугъала элтген эдиле.

Къуучлы жыйылыу бошалгъандан сора къонакъла, къонакъбайла да берекетли столлагъа олтургъандыла. Байрам ингир къарангысына дери бардыла.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.
Суратланы автор алгъанды.

Курсла

Журналист усталыкъгъа энтта бир атлам

Басманы юйюнде бир ненча айны ичинде «Акулы пера» деген окъуу курсла бардырылгъандыла. Алада жазыу ишде, журналистикада биринчи атламларын эте башлагъан жаш

Жаш журналист Жанатайланы Мадина.

адамлагъа лекцияланы республикада аты кенг белгили журналист эм кинорежиссёр Владимир Вороков эмда «Кабардино-Балкарская правда» газетде ишлеген поэт Моттайланы Светлана, «Советская молодежь» газетни баш редактору Мухамед Карданов, аны орунбасары Марина Кардановa, «Солнышко» журналны баш редактору Елена Накова, журналистиканы ветеранлары Анатолий Бичоев, Чемаль Безиров, дагъыда башхала къугъандыла.

Бюсюреу къагытны Марина Кардановагъа Борис Мазихов береди.

Байрым кюн а КъМР-ни Журналистлерини союзунда курсланы бошалгъанларына аталып жыйылыу болгъанды. Анда бу организацияны председатели Борис Мазихов жаш адамланы билимлерин ёсдюрюуге себеплик этгенлеге КъМР-ни Басма эмда асламлы коммуникацияла жаны бла къырал комитетни эмда союзну да атларындан бюсюреу къагытла бергенди. Комитетни председатели Игорь Дроздовха уа бу магъаналы ишни къураргъа болушлукъ этгени ючюн жюрек ыразылыгъын билдиргенди.

Жыйылыуда ыспас сёз бла Комитетни председателини орунбасары Гыллыланы Ахмат да сёлешгенди. Ол быллай магъаналы ишни мындан ары да бардырыргъа кереклисин чертгенди эмда аланы жанындан анга не заманда да себеплик этиллигине ышандыргъанды.

Башха сёлешгенле да быллай окъууланы хайырлылыкъларын чертгендиле, аланы тохтатмазгъа кереклисин айтхандыла. Жаш журналистлени да лекциялагъа керти да кёллерин салып тынгылагъанлары, бу усталыкъдан не къадар кёп зат билирге итиннгенлери ючюн махтагъандыла.

Курслагъа жюрюгенлени атларындан Жанатайланы Мадина сёлешгенди. Ол лекцияла бардырылгъан юч ай бир кюн кибик озгъанын, болсада жазыу иш бла кюреширге итиннгенле атлары айтылгъан журналистледен кёп затха юйренггенлерин чертгенди.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.
Суратланы автор алгъанды.

ЫСПАСЛАУ

Къадалып кюрешеди

Багъалы редакция! Биз, Тёбен Чегемде жашагъанла, газетни юсю бла элни администрациясыны башчысы Къонакъланы Алийни жашы Илиясха жюрек ыразылыгъыбызны билдирирге сюебиз. Ол эл тамата болгъанлы алай кёп болмайды, болсада бизни бек жарсытып тургъан жумушларыбызны бир къаумун тамамлаялгъанды. Бек биринчи болуп элни тизгинине эс бургъанды, ол кирсиз,ариу болуруна къайгъыргъанды. Экинчиден, жолларыбызны ишлетдиргенди. Бусагъатда эски суу быргъыланы алышындырта турады.

Къартларыбызгъа, къарысусулларыбызгъа, къолайсызлагъа да ол бек сакъды, къолундан келген болушлукъну аямайды. Ма аны ючюн биз анга жюрегибизни терининден сау бол, дейбиз.

Тёбен чегемлилени атларындан ТУУДУЛАНЫ Борис жазгъанды.

Акъыл

Италияда Барак Обаманы бла Пётр Порошенкону жууапха тартыргъа таукелдиле

Венецияны кишиге бойсунмагъанла жанлылары бир жолгъа юч политика башчыгъа халкъ аллында сюд этер муратлы болгъанларын билдиргендиле. Ала АБШ-ны президенти Барак Обамады,Украинаны президенти Пётр Порошенкоду эм Европа советни председатели Херман Ван Ромпейди.

Аскер бузукъчулагъа къажау «Россельни трибуналын» бардырыргъа деген предложениняны, Венето областыны Италиядан айырыргъа эм Венеция Республиканы жангыдан кёраргъа чакъыргъан къауум этгенди. «Бизни башламчылыгъыбыз битеу проблемаланы кетералмазлыгъына сёз да жокъду, алай эсе да, Домбассда миллетни тазалау жаны бла къара кючле тохташдыргъан низамны бузар деп ышанабыз. Ала Донецкде эм Луганскде политика институтланы кеслерине бойсундуралмасала, ол жерлени кеси халкъларындан тазалап, алайлагъа Киевге эм Евросоюзгъа къажау болмагъан жангы адамланы кёчюрюр муратлыдыла, дегенди «Правительство Венеции» деген къымылдауну башчысы Альберт Гардин. Кеч болгъунчу «Европаны банкладан эм бюрократлы власть къоллуладан къоруларгъа керекди, деп да къошханды.

Обаманы, Порошенкону эм ала «жанлыланы» ишлерин сюзюу 23-чю августда бардырыллыкъды. Ол «Суу юсюнде шахарда» - Венецияда - алгъаракълада Россей жаны болгъан кючле кёп кере халкъ аллында бардырыгъандыла аллай сюзюулени. Логистикалы чурумлагъа да къарамай, башламчыла трибуналны айтылгъан заманда бардырыр муратлыдыла. Ол ишни кюрап бардырсыла деп, кишиге бойсунмагъан присяжный заседательден 50 адамны сайлай турадыла.

Боллукъ процессге халкъны эсин бурур эм Украинани юг-восток жанындагъы мамыр халкъ бла байламлы Киевни политикасына къажаулугъун билдирир муратда Альберт Гардин аш ашамай тохтагъанын билдиргенди. «Биз, жашырынлыкъ халда бардырылгъан бу урушха эм кюн сайын тохтаусуз барчан бузукълукъ ишлеге къажау турургъа керекбиз. Евросоюзну фашист хыйлалы ишлери жетерикдиле. Халкъланы баш эркиликге итинуулерин жалчытыргъа керекбиз,-деп жазгъанды Гардин соцсетьледе кесини энчи къагъытында.

1967-чи жылда ингилизли философ, жамауат къуллукъчу эм поцифист Бертран Рассель эм французлу жазыучу Жан-Пол Сартром (дунияны башха-башха жерлеринде аскер кючле бла этилген бузукълукъланы тинтиу бла кюрешеди), юристика жаны бла уа кючю жокъду. Алай эсе да, озгъан жарым ёмюрню ичинде ол халкъла аралы уллу магъанасы болгъан институтну къурагъанды, кёпле аны айтханларына къулакъ саладыла.

Нива МИРАКЯН.
«Российская газетадан».

Эсде тутуу

Бизни сюйген шуёхубуз Токумаланы Зубеирни жашы Хусей дуниядан кетгенли жыл толады. Орта бойлу, ышара тургъан келбетли жаш газетге орта школну бошагъанлай, мындан 40 жыл алгъа келген эди. Анча заманны бирге ишлеген, багъалы кёрген тенгибизден айырылыу барыбызгъа да къыйын кёрюннгенди. Бюгюн-бюгече да биз аны кесибиз бла бирге болгъан сунабыз, ансы ёлюм бизден айыргъанын эсибизге тюшюрюрге окъуна къоркъабыз.

Ол газет ишде корректордан башлап экономика бёлюмню редакторуна дери ёсгенди. «Къабарты-Малкъар Республиканы культурасыны сыйлы къуллукъчусу» деген атны намыслы жюрютгенди. Хар заманда тизгини жыйылып, мыйыкъларын гымых къыркъып, кёлю жарып келир эди. Кесини уа хар не жаны бла да фахмусу,

Бюгюн да биз аны биргебизге болгъан сунабыз

хунери бар эди. Телефону, сагъаты бузулгъанла аны излей эдиле, башха жерден болушлукъ сакъламагъандыла. Журналистикада да аны энчи хаты болгъанды. Ана тилни иги билгенди, оюмун къагъытха ариу тюшюралгъанды.

Ишлеген жилларында кёп жанрлада кесин сынагъанды. Артыкъда эл мюлк бёлюмде корреспондент болгъан заманында анга тау жайлыкъларгъа, кёшлыкъларгъа терк-терк барыргъа тюшгенди. Аладан жазгъан репортажлары, очерклери малчыланы къыйын жашау болумларына, аланы урунуу жетишимлерине аталгъандыла.

Эсимдеди, озгъан ёмюрню 80-чи жылларында Хусей бла Хаймашагъа командировкагъа баргъаныбызда, автомашинабыз батмакъгъа батып, аны чыгъаралмай, жауун да гыбытны бучхан къуйгъанча жауа, бизге тангыбызны жайлыкъда ашыргъан эдик. Аллай затла уа хар ыйыкъдан да болгъандыла журналистледе.

Хусей бла бир кабинетде олтургъан, жолгъа чыкъгъан да бек хычыуун эди бизге. Нек десегиз лакъырдасы бла къыйын ишинги тынч этгенди, кёлюнгю кётюргенди. Иги адамла бла къазанлашыргъа бек сюйгенди. Тенгликни багъалагъанды, адамлыкъны сыйлагъанды. Кесинден абаданлагъа намыс этгенди, кичилени эрмелеттенди. Тенглерине чам атла атаргъа да ёч эди. Манга, ышара-ышара: «Мухаедчибин ашаучу», - деп кюлдюрюучю эди. Ол къылыгъы коллективге ани артыкъда жууукъ этгенди. Мен анча жылны ичинде аны ачыуланып, тенглерини кёллерине тийип бир да кёрмегенме.

Газетде урунуу жолуну асламысы уа жууаплы секретарьны орунбасары болуп озгъанды. Быллай къыйын жумушну толтургъан заманда аны тёзюмлюлюгюне, чыдамлылыгъына, сабырлыгъына, тынгылылыгъына сейир этмеген бирибиз жокъ эди. Къалай да десегиз, алгъын типографияда газетни хар харфын линотип машинала къоргъашинлеге тюшюрюп, аланы кепге уруп чыгъарыр ючюн, заман кёп керек болгъанды. Ол ишге уа бизде башчылыкъны Хусей этгенди. Газетни чыгъаргъан адамла Хусей бла бирге тангъ атхынчыгъа дери ийне бла кёр къазгъанча, ишлегендиле. Кюн сайын жукъуу бёлюнюп, кёп тюрлю чырмауланы кетерип, танг аласына газетибизни бояу ийис этип тургъан номерин бек алгъа ол къолуна алгъанды, хазырды деп, типографиягъа чыгъарыргъа эркинлик бергенди.

Бу жумушда анга къаллай къыйын болумлагъа чыдагъра тюшгенине быллай шарт шагъатды. Озгъан ёмюрде Совет Союзну хайт деген заманында КПСС-ни Ара Комитетини Генеральный секретары Андропов болгъан кезиуде СССР-ни Баш Советине айырылада Политбюрону членлери халкъны аллында кесларини программалары бла сёлеширгге керек эдиле. Тюбешиуле уа хар заманда кече баргъандыла. Аланы сёзлерин а республикалы газетле эртгенликге басмалар чыгъарыргъа керек болгъандыла.

Ингирде Андропов айырыучуланы аллында сёлешеди да, аны сёзюн а телетайп бла редакциялагъа берип башлайдыла. Сёзюню жартысы да келип бошагъан болмаз эди, ток ёчюледи да къалады. Сау эки сагъатны докладын малкъар тилге кёчюрюргге онг болмай, иш артха созулады. Жаланда эртгенликде сагъат 10-да бошайбыз. Ол кече да ишни ауурлугъу Хусейни боюнунда эди. Аны ючюн ол не ачыуланмады, не тарыкъмады, не къыйналдым деп кишиге дау айтмады. Жыйырма жылдан аслам заманны алай урунгъанды, газетибизге уллу къыйын салгъанды.

Арт жиллада аны бла бирге ишлеген Улбашланы Мурат аны юсюнден, тансыкълап, былай айтады: «Манга Хусей таматалыкъ этген экономика бёлюмде ишлериксе degенлеринде, артыкъда къуугъанны эдим. Кеси эллим тюйюлмюдю деп. Ол да манга жарыкъ тюбегенди. Аны манга биринчи айтхан сёзлери да былай эдиле: «Мен санга тенгингча къарарыкъма ансы, бёлюмню таматасыча угъай». Кертиси бла да, ол халда бардыргъанбыз борчубузну. Не заманда да, ойнай, юле, чам, лакъырда эте, ишни эбине тюшюндюргенди.

Аны ачыкъ жюреклилигинден болур эди, айтханы башыма терк киргенди, буюргъан жумушун сюйюп этгенме. Кеси ючюн угъай, ол бек алгъа мени ючюн къайгъыргъанды, иги да, кёп да ишлеп, асламыракъ хакъ алсам сюйгенди. Алайды, адамлыгъы уллу эди. Мен анга бек ыразыма. Аны ышара тургъан сыфаты кёп заманлада кёз аллымда турлукъды».

Мен бек иги билеме «Заман» газетде Хусейни юсюнден жюрек ыразылыкъда аллай ыспас, бюсюрею сёз айтмазлыкъ жангыз бир адам болмазлыгъын. Иш юсюнде тынгылылыгъындан сора да, коллектив солугъан кезиуде жарыкълыгъын биз бир заманда унуталмакъ. Эсимдеди, бир жыл салуай редакция, автобус тутуп, Каспий тенгизге 2-3 кюннге баргъаныбызда, аны къыл къобузну ариу соГуп, эрикгенибизни кетере, жолубузну къысхартханы, жай кечени узунуна кюлкю-къууанч къурап, жашны, къартны да тёгерегине жыйгъаны. Не айтсакъ да, хар не жаны бла да ариу адам эди шуёхубуз.

Редакцидан тышында да, дачаларыбыз бир чекде эдиле да аны юсю бла да жууукъ таныйма. Андан сора да, эки тамата къарындашыны терек бахчалары да тюз алайчыкъда эдиле. Белгили жазыучубуз Токуманы Жагъафар бла уа аз аш къангада олтурмагъанбыз дачада. Зубеирни ортанчы жашы Ахмат да къалай асыу адам эди. Уэун бойлу, бёкем санлы жаш кюншуда къалын агъачны къырып, Чагъырлы кюлну кюнлюм бетинде аллай терек бахча ишлеген эди, алайдан озгъанла, анга тохтап, къарамай кетмегендиле. Уллу болмагъан тёрттюл юйчюгюню тизгинине да сукъланырча эди.

Дагъыда айтырым, Зубеирни мен таныгъан эки къызына-Раягъа бла Лейлагъа-битеу миллетибиз ыразыды. Ала экиси да бир кезиуде бизде «Заман», алгъынны «Коммунизмге жол» газетде ишлеп тургъандыла. Уллу фахмулары, тынгылы ишлери бла миллет культураны айнытыугъа бюгюн- бюгече да юлюш къошханлай, хар бирибизни къууандыргъанлай турадыла. Раяны артистлик фахмусун айтмаймай къойсакъ да, жюреклеге жарыкълыкъ, мудахлыкъ да берген жырларын Къарачайда, Малкъарда да ашыгъып сакълайдыла.

Тенгим Отарланы Хамит бла Зубеирни фахмулу юйюрюню юсюнден ушакъ эте келгенибизде, Лейланы телевиденияда бериулеринеча сюйюп бир бериуге да тынгыламайма, къарамайма degенди. Орус, тау тилде да аны сюйдюмлю ауазы, ариу сыфаты кимни да тартадыла кеслерине.

Аны айта келгеним, Хусей аламат, фахмулу, адамлыкъ даражагъа багъа бичиген толу юйюрде ёсгенди. Ёмюрю къысха болду эсе да, тенглери, ахлулары атын иги бла айтып турурча тюзлюкге, кертиликге къуллукъ эте жашагъанды.

ТЕММОЛАНЫ Мухадин.

ЖУРТУБУЗ

Хызны тарыны жыры

Сен Хызны тарында болгъанмыса? Кюн таякълары жылтыратхан тик къаялары кёргенмисе? Жай чилледе таудан келген ариу хауасын солугъанмыса? Жагъасында сослан ташына олтуруп, тарны жырып келген сууну жырына тынгылагъанмыса? Къая чукуйларына чулгъанып, сиркиу желчик бла ойнай, тюрлю-тюрлю сыфатлы ачы булутларын кёргенмисе? Жайлыкъларында, биченликлеринде ёсген гюллерин къолларынга алгъанмыса?

УГъай эсе, сен кёп ариулукъдан къурулай къалгъанса. Ары барсанг, аны кесинг да ангыларыкъса. Ёзенле бошалып, тау этегине жетгенлей, Хызны тары башланады. Жолну эки жаны къалын агъачды. Былайда асламысы чинар терекледиле. Садакъ окъларыча, тюппе-тюзле. Асыры бийикден, тюбюнден къарасанг, башындан бёркюнг тюшеди.

Хызны сууу жырлай барады.

Агъачдан ётсенг, тау эллеribизден бириТашлы-Тала башланады. Арт жиллада мында кирпичден, ташдан кёп тынгылы юйле, хунала ишленгнгедиле. Эскилери да жангырытылгъандыла. Орам бла барсанг, алагъа къарай, жюрегинг къууанады. Элни администрациясыны таматасы Таукенланы Илияска жолукъсъан эдик да, ол билдиргеннге кёре, алада жамауат газ, суу бла да толу жалчытылыныпды. Адамланы асламысы мал бла кюрешеди. Эт, сют продуктларын саталмай, бираз къыйналадыла.

Ташлы-Тала жауунну сюйген жерди. Огъесе ол анымы сюе болур? Къалай эсе да, былайда терк-терк жауа турады. Биз да элни таматасы бла хапар айтып бошагъса себелеп тебиреди. Биз андан да ары барыргъа керек эдик да, тебиредик. Жол устабыз а Маммеланы Асхатды. Ол, кеси машинасы бла келип, бизни таргъа элтеди. Элден 7-8 километр ёрге барып, Таракъла деген жерде эски эл болгъанды. Баргъан ары дери эторикбиз.

Жауун а уякъ себелейди, кюз ариты шуплугъа ушаш. Жолубуз а къалын агъачны ичи бла ёр сюрен барады.

Тёрт-беш къычырым баргъандан сора, агъач тауусулун, къаяла къучагъында айбат ёзеннге чыгъабыз. Жауун да жокъ, тик къаяланы къызыл ташларын кюн таякъларын

Кешене.

шишлик биширирге хазырланнган отну мыдыхынча къызартадыла. Чукуйларына уа акъ булутла кюнуп. Жауундан, агъачдан да ариу, туура жерге чыкъгъаныбызда, арталлыда башха дуниягъа келип къалгъанча болдукъ.

Нёгерлерим а тюзден келген адамла эдиле, ол тийрени сейирлерине асыры тамаша этгенден: «Жомакълы жер, жомакълы жер», -деп къайтара эдиле. Бу жерде адамла нек жашай болмазла degен сорууума, биргебизге келген Илияс Хызны сууну онг жагъасында, бийик къаягъа тиреген ёзенде оюлгъан хунала бла юй тюплени кёргюстюю. «Алайгъа таракъла дейдиле. Бурун эл болгъанды. Революциядан сора адамлары кёчюп кетгендиле»,-деди. Сора эрттегили кешенени кёргюстюю.

Черекни сол жагъасында ариу тюз жерде сюеледи. Ташдан тёгерек къаланыпды. Бийиклиги юч метрден да артыкъ болур. Жанында терезечиги да барды. Бурун эминадан ауругъанла ары кирип тургъандыла. Ким биледи, къайсы ёмюрде, къайсы жылларда салынгган болур? Биогюнлюкде да сюеледи, жол жанында озгъан жыллары бушуулу шагъаты. Ол тийрege келгенле уа, аны къатына сюелип, ташларын къоллары бла сылайдыла, бурун заманланы эсгере.

Кешенени ёрге жаны тёшле, сыртла. Ала ёргеден-ёрге ёрлей, къалалача ёхтем сюелген къысыр къаялагъа тирелип тохтайдыла. Жашил кырдык, тюрлю-тюрлю боянлу гокка хансладан толу тюз да гюл бахчагъа ушайдыла. Тишириу нёгерлерибиз аладан сайлап-сайлап жыядыла.

Ала кучакъларын гюлле бла толтургъандан сора Хызны кёпюрюне жетебиз. Тау бийиклеринден ёзенлеге жортхан черек, шорхасыны ариу макъамын кенг жая, ёзенлеге ашыгъады. Кёпюр къулагъындан да къаты тутуп, анга бираз къарасанг, ол къаллай бир терк энишге бара эсе, сен да аллай бир кёпюр бла бирге ёрге бараса. Бираз къарасанг, башынг окъуна айланады.

Алайдан айырылып, черек боюнуна тюшдюк. Уллу состар ташны юсюне ёрлеп, суугъа да бираз къарадыкъ. Тынгыладыкъ аны тауусулмазлыкъ, ёмюрлюк жырына. Хар тамычысы, ташдан-ташха секире, кеслерича бирер макъам айта баргъанларына.

Ким айтханды Хызны сууу тауушу этеди деп? Ол жыр айтады. Чокъракъ тамычыларыны, ойнай-ойнай, секире баргъан жырларын. Суу жагъада олтуруп, анга эсинги бурсанг ангылайса.

Тийрени ариулугъуна къарай, заманны къалай ётгенин да кёралдыкъ, Кюн да бу жанында борчун толтуруп, таулада кюнbatыш жанына ауа башлагъанда, акъ булутла да кече къалыргъа ыранларына кюнуп тебиредегенде, биз да ызыбызгъа атландыкъ. Битеу тарны шошлугъун бузгъан черекни тансыкълы макъамы ашыра эди кюнакъларын.

ОСМАНЛАНЫ Хыйса.

Жылла эм адамла

Юч къарындаш - юч къадар

Ибрагим

Назир

Гелястан

Ботталаны Гитчени тёрт жашы бла бир къызы болгъанды-Ибрагим, Назир, Хажи, Гелястан, Фатимат. Ала Эски Бызынгыда туугъандыла. Анда жашап тургъандыла. Биринчи дуния урушну кезиуюнде жашладан эки таматасы къазауатха кетедиле. Австро-венгриячыла бла уруш этте, кёп сермешледе жигитликлерин кёргюзтгендиле. Эсиги да къазауатдан къайтмагъандыла.

-Назир Георгий Жорну 4-чю даражасы бла саугъаланнганды. Ол урушха кеттенде, анга 22 жыл бола эди. Ибрагимден а хапар жокъду. Ала юйдегили болмагъан эдиле.

Къарындашланы ючюнчюлери Хажи иги мюлк, къолайлы жашау да къурайды. Сабий заманында, аягъына чып тюшюп, къыйналып тургъанды. Алай болгъанлыкъгъа, бек къарылу жаш эди. Кесини тирмени болгъанды. Аны ташын кеси жангызлай кётюргенди.

Ара мюлкле къуралгъан заманда малын-мюлкюн сыйырадыла. Анга ачыу этип, жюреги тутуп ёлгенди. Аны жашы Азрет кёп жылланы «Телемеханика» заводда тюрлю-тюрлю къуллукълада ишлеп тургъанды. 2007 жылда дуниядан кеттенди. Эки жашы къалгъандыла. Тахирни эки бийик билими барды, атасыны орунуна ишлейди. Хасанияда жашайды. Назир врачды. Медицина илмуланы кандидатыды. Биогюнлюкде Москвадады.

Гелястан а Уллу Ата журт урушха баргъанды. Краснодар, Сталинград тийрелеринде бардырылгъан сермешлеге къатышханды. Юйюне къагъыт жибере тургъанды. Бириндe: «Госпитальдан чыкъгъанма. Сталинградха келгенме», - деп жазады.

Юч къарындаш да, Ата журтларын аямай сермешгендиле. Жарсыугъа, къадарларыны юсюнден башха хапар билалмагъанбыз.

ЛЕЙЛУН улу Х.

Белгилеу

ИТАР-ТАСС-ны байрагъы - Минги тауда

Быйыл Россейни ИТАР -ТАСС информация телеграф агентствосуна 110 жыл боллукъду. Ол 1904 жылда император Николай II указы бла Санкт-Петербургда къуралып, ишлеп башлагъанды. Юбилейге аталып, тюрлю-тюрлю мероприятияла, бизни къыралдача, башха жерледе да бардырыллыкъдыла.

ИТАР-ТАСС-ны байрагъын Минги тауну тёппесине миндирир мурат барды. Аны КъМР-ни альпинизимден федерациясы президенти, эки кере Эверестге ёрлеген Ёлмезланы Абдул-Халим кётюрлюкдю. Биогюнлюкде башында сагъыныльган организацияны генеральный директоруну орунбасары Костантин Паршин къууанч халда байракъны таугъа чыгъарлыкълагъа бергенди.

Бу жол ИТАР-ТАСС-ны, КъМР-ни Басма эмда асламлы коммуникацияла жаны бла къырал комитетини эмда Эльбрус районну администрациясыны келечилери Минги тауну башына 5180 метрге дери чыкъгъандыла. Аны бла байламлы Европаны эм бийик тёппесине ёрлегенлерине шагъатлыкъ этген къагъытла бла ИТАР- ТАСС-дан директорну орунбасары Консантин Паршин, энчи проектлеге башчылыкъ этген Ольга Левицкая эм Шимал Кавказда агентствону келечиси Кипкеланы Борис саугъаланнгандыла.

Алиса ТАРИМ.

Эльбрус районну администрациясыны пресс-службасы.

Суратны **ХАДЖИЛАНЫ Жамал** алгъанды.

Жаланда бизде

Ставропольчула тойлада тёртгюл неда ючгюл харбызланы бередиле

Сейирлик харбызлары болгъан бахча крайны арасындан отуз километр узакълыкъдады. Мында жюз гектар жерде ишлей билген фермерле харбызла бла тюрлю-тюрлю сынаула бардырадыла. Жайны ичинде анда 100-ден аслам кёп тюрлю харбыз ёсдюрередиле!

-Быйыл 108 тюрлюсюн ёсдюргенбиз, - дейди бахчачы Роман Пономарёв. -Жыл сайын биз сортланы алышындырабиз, Ставропольеде ариу ёсген сортланы табаргъа кюрешебиз.

Фермерле ариу харбыз урлукъланы битеу дуния башында излейдиле. Америкадан, Африкадан, Япониядан эм башха континентледен бла къыралладан келтирилген урлукъла бардыла. Харбызланы ичинде, къайда да сатып алыргъа боллукъ тёрелиледен сора да, бек аз тюбеучю сортла боладыла. «Комсомольская правда» газетни корреспондентлери, сёз ючюн, ичлери сары болгъан харбызланы татыуларын сынагъандыла Аллергиялары болгъанлагъа аламат татыулу арталлыда урлукълары болмагъан хазырбызланы да, къап-къара тышлыланы да, жарыкъ тышлыланы да, хууаннга ушаллы сары тышлы, къызыл этли харбызланы да ашап кёргендиле. Кесгенде ала грейпфрутлагъа ушайдыла, татыулары бла уа – татлы харбызгъа.

Бу бахчада бек сейирлик харбызла – тёртгюл эм ючгюл харбызла окъуна ёсдюредиле! Тёртгюл харбызланы 20 жыл мындан алда ёсдюрюп башлагъан эдиле Японияда. Кюнчыгъышны жаныдагъы къыралда ишлей, хайырлы зат къурай билген адамла японлу холодильниклени тапкаларына тап жарашырыкъ харбызланы ёсдюралгъандыла.

Ставропольчу бахчачыла, аланы да озуп, ючгюл харбызла ёсдюргендиле. Кертиди, ол сейирлик татлы затла бек багъалыдыла, хар бирине беш минг сом берирге керекди (мында тёрели харбызны килограммны багъасы 15 сомду). Багъа болгъанларына да къарамай, къадалып сатып аладыла, алгъадан заказ да этедиле, юйюр къурагъан тойгъа саугъа этгю ючюн неда юбилей кюнде къонакъланы сыйлар ючюн.

-Ючгюл эм тёртгюл харбызла алай нек багъалыдыла? Аланы ёсдюрген къыйынды да, аны ючюн. Бир битимде жаланда аллай формалы бир харбыз ёсдюрюледи. Бириндe къалгъан чирчиклени жыртып кетерирге керекди, ол тёртгюл неда ючгюл харбызны «аш» бла толу жалчытыр ючюн. Ол а уллу къоранчды. Сора анга харбызны формада ёсдюрюр ючюн этилген къоранчланы да къошугъуз. Аллай харбызны ёсдюрюр ючюн, алагъа бек иги къараргъа да керекди.

Аланы энчи халда жарашдырылгъан ётюрюк мияладан ишленген формалада ёсдюрередиле. Тёртгюл оруннга гитче харбызчыкъны саладыла, ол а ёсе баргъаны сайын форманы толтурады, анга ушаллы бола. Харбыз жете башлагъан заманда аны юсюн салам бла жабадыла, кюнде кюймесин деп. Заранлы затла бла ёсдюрередиле мында харбызланы деген хапарла жюрюй эселе да, экология жаны бла бек тазалы харбызладыла мында ёсдюрюлгенле. Ставропольенибашха бахчаларында ёсдюрюлген харбызланы юсленринден да алай айтыргъа боллукъду. Ала уллулукълары бла айырмалы тюйюл эселе да, бек игиледи эм бек татлыладыла.

Быллай сейир затны сатып алыргъа ахчаны къызгъанырыкъ тюйюлсюз.

«Комсомольская правда» газетден кёчюрюлюп басмаланады.

Эс буругъуз!

Хапарлыланы оюмлары

Жеттен суусунлу, татымлы, татлы харбызны сатып алып ашар ючюн, аны сайлай билирге керекди.

Харбыз бишгенин аны къуйрукъчугъуну болумуна кёре билирге боллукъду – ол бишген харбызда къургъакъ эм саргъылдым болады, бармакъны тырнагъы бла ургъанда, бишген харбыз тунукъ тауушу этеди, андан сора да, харбызны къулагъыгъызгъа жабышдырып, эки къолугъуз бла къыссагъыз, ол бишген эсе, эзилгенча тауушу этмесе уа, бишмеген харбызды.

Харбыз уллу болгъанлыкъгъа, жетмеген болургъа боллукъду. Бизни жерлеribизде харбызла уллуна болмайдыла, ёсдюргенде химиканла хайырланылмагъан эселе. Бек уллулары 5-шер килограмм боладыла.

Юйде харбызны кесерден алгъа аны сапын бла баргъан сууда иги жууугъуз.

Кесилген харбызны артха салмай ашагъыз, холодильникде да аны бир суткадан кёпге тутмагъыз.

БАШЛАМЧЫЛЫКЪ

Къонакъланы билим даражаларын кенгерте

Бу кюнледе, КъМР-ни Миллет библиотекасына жумушха барып, справка-библиография бёлюмге кирдим. Анда бусаГатха дери да китап-сурат кёрмючлени кёре тургъанма. Бу жол а ала асыры кёпден, тапкалагъа сыйынмай, аланы столланы юслеринде жарашдырГандыла.

Аны сылтауун соргъанымда, библиотеканы ишчилери былай билдирдиле: Нальчикде къоншу республикаладан келип солуГан сабийлеге деп къуралГандыла ала.

Кёрмючлени беш кесекге бёлюгге боллукъду-Россей Федерациягъа, Къабарты-Малкъаргъа, Дагъыстаннга, Чеченнге эм КъалмукъГа аталГанла. Мындагъы санаторийледе солугъан школчула экскурсиягъа Миллет библиотекагъа да келедиле. Алагъа республикабызны юсюнден айтып, видеофильмни кёргюзтюп, сора кёрмючлегге къараргъа чакъырадыла.

Справка-библиография бёлюмде ишлеген Махийланы Азиза билдиргеннге кёре, сабийле кеслерини туугъан жерлерини, белгили адамларыны суратларын, жазыучуларыны китапларын кёрселе, болмагъанча къуанадыла. Бирле уа: «Бизде юйде да барды быллай китап», - деп, башхалагъа да хапарларгъа ашыГадыла. Арада байламлыкъланы белгилей, малкъарлы, чеченти, къалмукълу халкъла кёчГончюлюкде болГанларын эсгерип, ол жылланы да сагъынып, бизни белгили жазыучуларыбыз да шуёлукъну кючлегенлерин да унутмайдыла. Къалмукълула башхаладан эсе соруулана кёбюрек берединле, аланы сейирлери тарыхха теренди, дейди Азиза.

Жаш тёлюню китаплагъа сейири кете баргъан заманда жашланы, къызланы окъуугъа сюймекликлерин быллай амал бла кётюрюрге итинеديле библиотеканы ишчилери. Хар келген делегация, кесини республикасына жораланнган кёрмючню жанында тохтап, Къабарты-Малкъарда аланы туГъан жерлерине хурмет этГенлери ючюн ыразы болГанларын да букъдурмайдыла.

Столлада сыратлагъа къарап бошап, аланы жанында къуралГан жомакъгъа аталГан кёрмючге да жетедиле. Тапкаладан китапланы алып, бирлери окъургъа, бирлери уа сыратларына къарап чыГъарГа излейдиле.

Библиотекачыла, къонакълагъа жарыкъ тюбеп, ариу кёргенлери себепли ала бери дагъыда къайтып келирге сюйГенлерин да жашырмайдыла. «Биз излеген да олду», - дейдиле кёрмючлени къурГанла да.

САРАККУЛАНЫ Асият.
Суратны автор алГанды.

АКЦИЯ

Окъуу - ма олду бек иги юйрениу

ОзГан байрым кюн ингирликде Нальчикни культура эм солуу паркында «Окъу, Нальчик!» деген ат бла акция бардырылГанды. Ол китап сюйГенлени санын кёбейтир мурат бла къуралГанды. Аны кезиуюнде хар тюрлю литература да хакъсыз юлешинирикди. Аны социальный сетьле бла ишлегенле, «Facebook», «Республика- общее дело» сообщество, Нальчикни культура эм солуу паркы, дагъыда кёп башхала къурагъандыла.

Малкъар литератураны мурдорун салГан Мечиланы Кязимни бла къабартылы жарыкъландырыучу Бекмурза Пачевни эсгертмелериндген узакъ болмай салынГан уллу стол, шкаф да тюрлю-тюрлю чыГъармаладан толуп эдиле. Биринни саГатны ичинде окъуна жюзге жуукъ китап жыйыщдырылГанды. Аланы асламысы орус эм совет классикеридиле.

Акциягъа жюзден артыкъ адам къатышханды. Аланы хар бири да жюреклери жаратхан китапланы сайлап алыргъа боллукъ эдиле. Ала аны окъып бошаГандан сора уа, сюйселе, къайтарып, шкафха саладыла, сюйселе уа, кеслерине къоярГа, башхалагъа саугъагъа берирге да эркиндиле.

-Бизни бу ишибизни мураты -социальный сетьледен айырылламай тургъан жаш адамлагъа къагъытда жазылГан литератураны болГанын да эсге салыуду, - деп анГылатханды «Республика-общее дело» сообществону ишине тири къатышханладан бири Эльвира Жабалиева.-Китап шкафха чыГъармала дайым да къошула турлукъдула. Нальчик шахарда болГан бир ненча кафе, тюрлю-тюрлю орГанизацилени бу акцияны бек жаратхандыла эмда кеслеринде, башха жерледе да аллай шкафла орнатырГа айтхандыла.

Къабарты-Малкъарда Китап сюйГенлени обществосуну председатели Наталья Шинкарёва да ыразылыГын билдиргенди. «Муну дагъыда бир магъанасы барды-унутула баргъан китапланы «жашауГа къайтарыу», -degенди.

КъМР-де Ич ишлени министерствосуну культура арасыны таматасы Алёна Чернова ведомствону фондундан сексен китап келтиргенди. Ол ала «Иги китапны-иги къоллагъа» деген акциягъа эрттеден бери къатышханларын, жамауат библиотекагъа кёп чыГъарма жыйыщдыргъанларын билдиргенди. «Энди аланы бир кесегин «эркин шкафха» берликбиз», - degенди. Галина Долматова уа Интернетде окъууну бла китапны къолГа алып окъууну араларында башхалыкъ бек уллуду деп, алай къарайды.

Ахырында уа алайГа келГенле бары да Кязимни бла Бекмурзаны эсгертмелерини аллында сюелип, къолларында китапланы да ачып, окъуп башлаГандыла.

Бу акция биринчиди, алай жангыз эм ахыр тюйюлдю. Сёз ючюн, «Республика-общее дело» деген къауум 17-чи августда дагъыда бирин бардырыр муратлыды.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.
Суратны автор алГанды.

КЕНГЕШ

Къарауну къыйматлыГын кётюрюрге

Къабарты-Малкъар Республиканы прокуратурасы бу кюнледе кесини жыйылыуунда къорхъуусузлукъну, миллетле аралы байламлыкъланы эм экстремизмге къажау сюелиую юсюнден законодательство жылны озГан кезиуюнде къалай толтурулГанына къараГанды. Анда белгиленнгенине кёре, бек баш сфералада законодательство жалчытыу жаны бла кёп тюрлю мадарла этилгендиле. Артыкъда процессуальный эм право низамны сакълаучу органланы оператив-излеу ишлери бла байламлы профилактика мадарлаГа айырып эс бурулГанды. Айхай да, терроризмге къажау кюреш эм информацияны керекли жерине жетдириу не халда болГанларына надзорлукъ этиу биГюнлюкде артыкъда жууаплылыкъны излейдиле.

Аны бла байламлы быллай шартланы энчи белгилерге тийишлиди. Сёз ючюн, жаланда миллетле аралы халланы, экстремизмге бла терроризмге къажау сюелиуню юслеринден законодательство къалай толтурулГаныны 1068 тинтиу иш бардырылГанды, законнга ол жаны бла 2712 бузукълукъ этилгени ачыкъланнганды.

Прокурорла 448 кёргюзтюу этгенديле. Ала бла байламлы 289 адам жуапха тартылГанды. Законсуз право актланы 202-си артха алынГанды, сюдлеге 164 заявление жиберилГенди. Аладан 6-сы экстремизм бла байламлыды. Дагъыда 254 эксертиу болГанды, административ жууапха 58 адам тартылГанды. Следствие органлаГа жиберилген 9 материалГа кёре 7 уголовный иш ачылГанды.

Республиканы власть эм жер-жерли самоуправление органларына тийишли 143 информация жиберилГенди. Аладан 9-су Къабарты-Малкъарны Башчысыны бла Правительствосуну Председателини атлары бла эдиле.

Жыйылыуну ахырында надзор ишни къыйматлыГын ёсдюрюрге эм ол жаны бла жумушну жырауда жууаплылыкъны кётюрюрге деген кёргюзтюуле этилгендиле, рекомендацияла берилгендиле. Ала бек алГа терроризмге бла экстремизмге къажау сюелиу ишни не къадар къыйматлы болуруна власть органланы жанындан къайГырыуну игиленديриу бла байламлыдыла.

КъМР-ни прокуратурасыны аппаратыны бёлюмю.

Сюдню залындан

Къамамагъаннга закон жокъду

Урван район сюд Тёбен Черек элде жашагъан А. Шандировха тёрт жыл бла алты айны тутмакъылыкъ сынарГа деп оноу чыГъарГанды. Наркоконтролну къуллукъчулары аны юйюн къармагъанда, 150,4 грамм марихуана, 50,7 грамм гашиш, 487,7 грамм гашиш жау тапхандыла. Аны айтханына кёре, ол аланы районну жеринде кеси хайырланырГа жыйГанды.

Болсада озГан заманда криминоген ишлери, этген аманлыкълары жамауатха къорхъуу салГаны эмда андан сыйырылГан наркотикле эсге алынып, аны жаланда тутмакъылыкъ тюзетирикди деген оноу аны себепли этилгенди.

Наркотикле сатханды

Бахсан шахар сюд гражданин М.С. Диданова Россей Федерацияны Уголовный кодексини 228-чи статьясыны 1-чи эм 2-чи кесеклерине тийишлиликде (законсуз наркотикле сатханы, алГаны эм сакъларГаны ючюн) беш жылГа сюд этгенди. Кертиди, ол тюрлю терсликлери ючюн аны условный болжалда жууапха тартырГа да боллукъ эди.

Алай сюд аны кесин тапсыз жюрютгенин, бир жерде да ишлемегенин эмда белгили жашар жери болмагъанын эсге алГанды. Алай бла ол тутмакълыкъда турса тюзелип, жангылГанын анГылар деп, битеулю низамы болГан колонияда беш жылны ашырыпын дурус кёрГенди.

Басмагъа **ЛУКЪМАН улу М.** хазырлаГанды.

Спартакиада

Эришиуле, жангы тенгле бла танышыула, сейирлик экскурсияла

Жайны аллындан башлап «Курорт «Нальчик» ачыкъ акционер обществону санаторийлеринде юч мингден аслам сабий солуГандыла. Ала мында, саулукъларын кючлегенден сора да, аслам спортмадаениет мероприятиялагъа къатыша, заманларын зауукълу ётдюрГендиле. Алай юч кюнню ичинде алагъа волейболдан, футболдан, стол теннисден бла шашкаладан спартакиада къуралГанды.

Быйыл анда тыш республикаладан, ол санда Чеченден, ДагъыстанГан, Къалмукъдан, Украинадан да, сабийле бар эдиле. Ала бек алгъа солуГан жерлеринде ойнаГандыла. Алада хорлаГанла уа башха-башха санаторийлени араларында эришиулеге къатышхандыла.

Алай бла битеукоманда зачётда «Грушевая рощада» тургъанла къытхандыла. «Горный родник» - экинчи, «Дружба» уа ючюнчю жерлени алГандыла. Аланы барысына да майдалла бла грамотала берилГендиле. Артда уа ала акробатика номерлери бла концерт кёрГюзтГендиле, тепсегендиле, жырлаГандыла, кеслери жазГан назмуланы окъуГандыла.

Сабийлени хар бири да хорларГа кюрешген эселе да, эришиуле шуёхлукъ халда ётГенлерин белгилерчады. Жашчыкъла бла къызчыкъла кеслери да мында тургъан къысха заманны ичинде жангы тенгле тапханларына къууанГанларын айта эдиле. Алай Элиста шахардан Тимур Тюрбеев Къабарты-МалкъарГа быйыл биринчи кере келГенин, мында жангы адамла бла танышханын, кёп ариу жерледе болГанын айтханды.

Украинаны къазауат бара тургъан Луганск шахарындан Сергей Золотухин шёндю «Лебедь» санаторийде солуйду. «Мен мында нени да бек жаратханма. Бизге бек жарыкъ болГандыла, къонакъбайлыкъ этГендиле. ЭкскурсиялаГа да баргъанбыз. Аланы кезиулеринде биринчи кере Минги тауну да кёргенме. Ары къайтырГа энтта да сюе эдим. Бир къауум жашчыкъ бла танышып, байламлыкъла жюрютебиз»,- degенди ол.

«Курорт «Нальчик» ачыкъ акционер обществону генеральный директору Владимир Каскулов билдиренича, ала спартакиаданы 2010 жылдан бери тёрели халда сегиз санаторийде солуГанланы араларында бардырадыла. «Биз регионда саулукъларын кючлеген сабийлени солууларын не къадар сейирлик къурарГа итине эдик. Спорт мероприятияланы программабызГа къошханыбыз да аны ючюндю.

Физкультура, аланы саулукъларына себеплик этГенден сора да, башха-башха республикаладан бла къыралладан жашчыкъланы бла къызчыкъланы бирикдирирге болушханды. Шуёхлукъ а мамырлыкъГа келтиреди, бизни муратыбыз да олду», -degенди Владимир Фуадович.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

СУРАТДА: чечен бла украин командала футбол ойнайдыла.

Сурат авторнуду.

ЖЕТИШИМ

Дискни атханды, бийикликге да секиргенди

Великобританияда чекленнген онглары болГан жаш спортчуланы араларында жангил атлетикадан дунияны биринчиси бардырылГанды. Анга Россейни жыйымдыкъ командасыны санында бизни жерлешибиз Иван Ботвич къатышханды.

Ол командасына эки майдал келтиргенди. Иван, дискни 40 метр 87 сантиметрге атып, алтын майдалны къытханды. Сора, 180 сантиметр бийикликге секирип да, экинчи жер алГанды.

Светлана ГАУНОВА.
КъМР-ни Спорт министерствосуну пресс-службасы.

КИКБОКСИНГ

Уфадан – алтын майдал бла

Уфада быйыл биринчи кере студентлени эм колледжлени окъуучуларыны араларында кикбоксингден дунияны чемпионаты болГанды. Анга онжети къыралдан 150-ден аслам адам къатышханды. Россейни жыйымдыкъ командасы жыйырма шахарны келечилеринден къуралГанды. Анга Къабарты-Малкъардан спортчу Анзор Хашпаков да киргенди.

Ол анда тёрт сермеш бардырГанды. Жарым финал эм финал тюбешиулеринде 3:0 эсеп бла хорлаГанды, алай бла алтын майдал къоллу болГанды. Бу аны биринчи жетишими тюйюлдю. Ары дери Анзор Поволжский эм Юг федеральный округланы, Самара областны чемпиону болГанды. Спортчуну биринчи тренери Асланбек Дышековду, биГюнлюкде ол Самарада Михалим Никифоровда жарау этеди.

КъМР-ни Спорт министерствосуну пресс-службасы.

Авиамодельный спорт

Сергей Кустарников - дунияны чемпиону

Нарткъаланы жаш техниклерини арасында жарау этген Сергей Кустарников кёп болмай Россейни жыйымдыкъ командасыны санында авиамодельный спортдан дунияны чемпионатына къатышханды. Эришиуле Румынияны Салонта деген шахарында баргъандыла.

Энчи зачётда Сергей ючюнчю жер алса да, команданы санында резиномоторный модельлени къауумунда дунияны чемпиону болГанды. Турнирни ахырында биринчи жерлеге чыкъГанлагъа халкъла аралы авиация спортну федерациясындан дипломла бла майдалла берилгендиле.

Сермешледе ахшы жетишимле болдурГаны ючюн Кустарников спортну устасы деген атха да тийишли болГанды.

Билдириу

Жамауатны болушлугъу керекди

Кёнделенни администрациясы бла эллилени бир къауууму бу элде Уллу Ата журт урушда ёлГенлеге эсгертме салырГа белгиленнгенин билдиредиле. Аны уллулугъу 63х2,3 метрни тутарыкъды. Бу элден чыкъГанланы, башхаланы да аны къурулушуна къошумчулукъ этерлерин тилейбиз.

Эсгертмени ишлеуге кеслери ыразылыкълары бла ахча берирге кюнделе аны бу расчётный счётха ётдюрюрге боллукъдула:

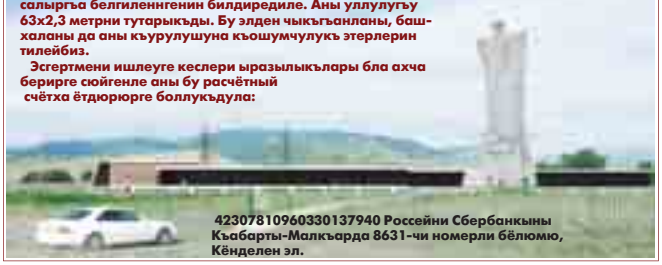

42307810960330137940 Россейни Сбербанкыны Къабарты-Малкъарда 8631-чи номерли бёлюмю, Кёнделен эл.

Баш редактор АТТАЛАНЫ Жамал

РЕДКОЛЛЕГИЯ:
БЕППАЙЛАНЫ Муталип (баш редакторну орунбасары)
КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан (баш редакторну орунбасары)
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жууаплы секретарь)
ТЕКУЛАНЫ Хауа (жамауат - политика бёлюмню таматасы)
САРАККУЛАНЫ Асият (культура бёлюмню таматасы)

ТЕЛЕФОНЛА:
Редакторну приёмыйын - 42-63-01. Баш редакторну орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82.
Жууаплы секретарь - 42-66-85.
Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

РЕДАКЦИЯНЫ БЁЛЮМЛЕРИ:
Жамауат-политика жашау - 42-67-68, 42-24-02.
Культура - 42-75-82.
Социальный-экономика - 42-66-73, 40-59-18.
Жангылыкъла эм спорт - 40-39-93, 42-66-71.
Письмола эм реклама - 42-37-94.
Тилманчла - 47-31-28.
Сурат алыучу - 42-68-72.
Бухгалтерия - 42-30-87.
Операторла - 40-28-49, 42-39-65.

Редакция авторла бла къагъыт жюрютмейди. Къол жазмалагъа рецензия этилмейди эм ала артха къайтарылмайдыла.
Газетде басмаланнган материаллада айтылГан оюмла редакцияны оюму бла келишмеГе боллукъдула. Алада айтылГан хар зат ючюн Россей Федерацияны Басманы юсюнден законуна тийишлиликде материалланы авторлары кеслери жууаплыдыла.

Редакция авторладан 400 газет тизгинден (машинка бла жазылГан 5-6 бет) кёпню алмайды.

Газет басманы эм асламлы информацияны эркинликлерин къоруулау жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 1994 жылда 14-чю июнда регистрация этилгенди.
Регистрация номер —II—0066. Индекс - 51532

Газетни басмаГа КъМР-ни Басма эм асламлы коммуникацияла жаны бла къыралы комитетини компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет "Тетраграф" ООО-ну типографиясында басмаланнганды. Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 33

Газетлени иелерине тапдырыу ючюн КъМР-ни почта связыны федеральный Управлениясы жууаплыды. Телефонла: 76-01-28, 76-01-10

Газетлени розницаГа сатыу ючюн КъМР-ни "Роспечать" акционер обществосу жууаплыды. Телефон: 42-69-34

Номерге графикте кёре 19.00 саГатда къол салынады. 20.00 саГатда къол салынГанды

ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГЪАРГЪАНЛА:
Улбашланы Мурат, Хучиналаны Ануар - дежурный редактор;
Кетенчиланы Зульфия - жууаплы секретарны орунбасары;
Бийчекъуланы Жаннета (1, 2-чи бетле);
Акушланы Феруза (7, 8-чи бетле) - корректорла.

Тиражы 2130 экз. Заказ № 1577

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛЬНЫ АДРЕСИ:

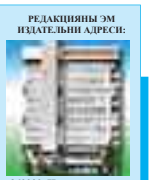

360000, Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 5

электрон почта: elbor_50@mail.ru